

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 15. 3. 2018

Číslo: Ročník 28 (2018), Číslo 1

Sekce: Šumné knihovny

Název článku: Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, a. s.

Autor: Zuzana Maurová

Zdroj: <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20180106>

Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, a. s.

Zuzana Maurová

Knihovna byla v nemocnici založena v roce 1954; půjčovala se jak beletrie, tak naučná literatura. Základní evidenci prováděli dle svědectví pamětníka sekundární lékaři chirurgického oddělení, beletrii pacientům půjčovaly vrchní sestry. Řízením činnosti lékařské knihovny byla pověřena pětičlenná knihovnická rada složená z lékařů, později doplněná o pracovníci, která se o knihovnu starala.

V roce 1987 nastoupila první profesionální knihovnice, která zde v následujících třinácti letech odvedla úctyhodnou práci. Shromáždila fond rozptýlený po nemocnici, provedla jeho revizi, odepsala zastaralé tituly, zbylé knihy - tehdy ještě ručně - zkatologizovala, zavedla autorský a názvový katalog, úbytkový seznam, karty periodik, kartotéku čtenářů..., zkrátka zorganizovala profesionální knihovnu.

Rok 1990 vnesl osvěžení a pokrok i do nemocniční knihovny. Byl zrušen odběr všech zahraničních časopisů v ruštině (SSSR), němčině (NDR) a maďarštině (!) a na rok 1991 byl objednan referátový sborník USA Current Contents – Clinical Medicine a v rámci cirkulační služby 53 odborných zahraničních časopisů v angličtině a němčině.

Při první příležitosti vyměnila knihovnice původní psací stroj Consul za knihovní software Lanisus. Z grantu se jí podařilo získat dva počítače – pro sebe a pro uživatele knihovny. Byly to jedny z prvních počítačů v nemocnici. V době vznikajících a na počátku 90. let populárních internetových kaváren, kdy byl internet v domácnosti ještě opravdovou vzácností, měli zaměstnanci nemocnice v knihovně zdarma k dispozici počítač s neomezeným připojením na internet.

Měla jsem to štěstí, že mi v roce 2000 bylo nabídnuto uvolněné místo v nemocniční knihovně. Pracovala jsem do té doby v Městské knihovně Náchod na úseku akvizice a katalogizace a ve výpůjčních službách. I tak to byla velká změna: řadu věcí, které souvisejí s poněkud odlišným charakterem práce, jsem se za chodu musela naučit.

Knihovna se od roku 2001 čtyřikrát stěhovala. V rámci jednoho z těchto stěhování došlo k reorganizaci fondu. Původně byly všechny knihy ve skladu stavěny podle signatur a nebyly volně přístupné, připravovaly se pro půjčení vždy podle konkrétního požadavku. V současné době jsou knihy vydané po roce 1990 ve volném výběru a řazeny podle klasifikace MDT.

V roce 2002 byla Lékařská knihovna Všeobecné nemocnice Náchod zaregistrována na Ministerstvu kultury ČR a byla jí přidělena sigla NAE201. V následujícím roce byl rozhodnutím ředitele změněn název knihovny z Lékařské na Odbornou knihovnu.

V roce 2004 byla zakoupena miniverze knihovního softwaru KP-win 1.0 od firmy KP-SYS Pardubice, licence pro jednoho uživatele. Čtenáři neměli možnost v katalogu vyhledávat, ale finanční rozpočet knihovny nedovoloval zakoupit licenci širší. I tak se jednalo o velký pokrok.

Nemocnice Náchod se během let postupně spojila s dalšími nemocnicemi v okolí (Nové Město nad Metují, Jaroměř, Broumov, Opočno, Rychnov nad Kněžnou). V současné době knihovna spravuje předplatné periodik pro všechny lokality, zajišťuje nákup knih a jejich evidenci. V jednotlivých nemocnicích jsou uloženy pouze deponáty na odděleních, zpravidla u primářů nebo vrchních sester. Výpůjčky si zaměstnanci objednávají telefonicky nebo e-mailem, s interní poštou jim je doveze nemocniční doprava. V této situaci jsme velmi uvítali nabídku Národní lékařské knihovny připojit se ke knihovnímu informačnímu systému Medvik. Na adrese <https://www.medvik.cz/bmc/index.do?focus=NAE201> máme od roku 2014 konečně přístupný i svůj katalog online. Jeho zprovoznění pro nás znamenalo významný posun. Naši zaměstnanci ze všech lokalit získali komfortní přístup k informacím o fondu a zakoupených novinkách, přesnější vyhledávání a kontrolu svého čtenářského účtu online.

Knihovna má stabilně kolem 300 registrovaných čtenářů. Většinu tvoří zdravotní sestry, dále pak lékaři nemocnice. V poslední době si k nám našli cestu studenti středních škol, zejména zdejšího gymnázia, i škol vysokých.

Knihovna spravuje přibližně 6 300 svazků, počet odebíraných periodik se z důvodu loni přijatých úsporných opatření snížil z přibližně 70 na 39, z toho je jeden titul zahraniční.

Knihovna poskytuje všechny běžné knihovnické služby – absenční i prezenční výpůjční službu, MVS z jiných knihoven i jiným, zejména okolním městským knihovnám, vyhledávání literatury, zpracování rešerší na dané téma, objednávky kopií článků ze zdrojů nedostupných v knihovně, případně online kopie z časopisů prostřednictvím služby VPK, pomoc s tvorbou bibliografických citací a formální úpravou závěrečných prací a přístup na internet.

Výpůjční lhůta je u nás dvouměsíční s možností výpůjčku třikrát prodloužit. Řada titulů je deponována u primářů jednotlivých oddělení a lze je většinou zapůjčit dalším zájemcům po dohodě s primářem. Jedná se jak o zahraniční, zpravidla poměrně nákladné, úzce specializované monografie, tak o stěžejní publikace jednotlivých oborů v češtině. Pokud to finanční situace knihovny dovolí, je zakoupen exemplář titulu určeného pro oddělení také do knihovny. To se týká pouze české produkce.

Bonusem pro naše zaměstnance je už několik let malá kolekce (cca 150 svazků) beletrie zapůjčená ze střediskového fondu Městské knihovny Náchod, o. p. s., která je v knihovně volně přístupná a tituly se v ní čas od času obměňují.

Z darů jsou doplňovány volně přístupné knihovničky určené pacientům jednotlivých oddělení; výpůjčky z nich nepodléhají žádné evidenci. Od loňského roku přísluší knihovně také dozor nad jednou miniknihovnou přístupnou jak zaměstnancům, tak ambulantním či hospitalizovaným pacientům nemocnice. Obsah miniknihovny je také doplňován z darů.

S odstupem času musím říct, že jsem svého kroku – vyměnit městskou knihovnu za odbornou – nikdy nelitovala. Knihovna má pouze jednoho zaměstnance; tím je dáno, že je třeba práci si dobře zorganizovat. Na druhou stranu to poskytuje v daném rámci poměrně velkou svobodu a různorodost činností – od rutinní evidence časopisů po přemýšlení nad katalogizací a tvorbou rešerší. Nejčastěji pracuji se sestrami, které si zvyšují kvalifikaci studiem a píší různé seminární nebo závěrečné práce. Přijdou se zadaným tématem, spolu se zamýšlíme, jak konkrétně by měla práce vypadat, z jakého úhlu pohledu se bude téma zpracovávat a jaké prameny budeme vyhledávat. Pak je třeba prameny získat, částečně samozřejmě z našeho fondu knih i časopisů, částečně meziknihovní výpůjční službou či objednávkami kopií. Většina z nich pak během psaní práce chodí do knihovny konzultovat nejen obsah a strukturu práce, ale i citace a formální požadavky na úpravu. Je to práce velmi individuální a pokaždé v něčem jiná.

Kontakt na autorku: knihovna@nemocnicenachod.cz

Informace o knihovně na webu nemocnice: <http://www.nemocnicenachod.cz/pro-odborniky/odborna-knihovna>